

ОПШТИНА НИКШИЋ

СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ, СПОРТ, МЛАДЕ И СОЦИЈАЛНО СТАРАЊЕ

**ЛОКАЛНИ АКЦИОНИ ПЛАН ЗА
МЛАДЕ У ОПШТИНИ НИКШИЋ
ЗА 2024. ГОДИНУ**

Никшић, децембар 2023. године

1. УВОД

Свака локална самоуправа настоји да обезбиједи што квалитетније услове за живот својих грађана и грађанки. Један од приоритета дјеловања локалне самоуправе Никшића јесте управо да се млади осјећају пријатно у свом граду. Општина Никшић улаже значајне напоре у циљу унапређења друштвеног положаја младих и стварања услова за остваривање потреба младих у свим областима од интереса за младе. Управо због тога, потребно је успостављање партнерског односа на свим нивоима како би се континуирано улагало у развој младих.

Овај документ јасно позиционира младе као питање од значаја за локалну заједницу и холистичким приступом предвиђа међусекторску и мултиресорну сарадњу актера омладинске политике.

Локални акциони план за младе је документ који дефинише основне проблеме младих у општини Никшић, као и конкретне мјере и активности за њихово превазилажење, у циљу стварања предуслова за унапређење квалитета живота младих.

Процес израде Локалног акционог плана за младе за 2024. годину вођен је од стране Секретаријата за културу, спорт, младе и социјално старање, као органа надлежног за област омладинске политике у Општини Никшић.

Текст Нацрта плана израђен је у сарадњи са институцијама и невладиним организацијама који у свом свакодневном раду и спровођењу активности контактирају са младима, имају искуства у раду са младима и разумију њихове потребе. Током израде документа настојало се да се мјере поставе реално, а да активности за њихово остваривање буду јасне. Имплементација Локалног акционог плана за младе за 2024. годину предвиђа заједничке напоре свих идентификованих актера, како из јавног и цивилног сектора, тако и самих младих.

Евидентан је помак у развоју и имплементацији омладинске политике у односу на период израде претходних Локалних акционих планова за младе у општини Никшић и то за период 2011-2016. године и 2021-2022. У периоду од усвајања првог плана 2010. године Никшић је богатији за велики број садржаја који отварају низ могућности за унапређење положаја младих и побољшање квалитета живота у граду.

Стратешки и правни оквир Локалног акционог плана за младе

У мају 2019. године ступио је на снагу нови Закон о младима Црне Горе, а како је Стратегија за младе усвојена за период 2023-2027. године, стекли су се правни услови и за доношење нових локалних докумената. С тим у вези, Општина Никшић је приступила изради Локалног акционог плана за младе за 2024. годину.

Стратешки и правни оквир омладинске политике обухвата низ докумената на међународном и националном нивоу¹. Стандарди постављени тим документима су основ и покретач за израду Локалног акционог плана за младе.

Приликом израде ове политике, коришћен је приступ усклађености са кровним стратешким документима и другим секторским стратегијама, с посебним нагласком на усклађености с Стратегијом за младе Црне Горе 2023-2027 и Законом о младима.

ЗАКОН О МЛАДИМА

Сходно Закону о младима из 2019. године, млади су лица од навршених 15 до навршених 30 година живота.

Омладинска политика је скуп мјера и активности које државни органи, органи државне управе, органи локалне самоуправе, невладине организације, студентски и ученички парламенти и друга правна лица предузимају за побољшање положаја младих, њиховог личног и друштвеног развоја и укључивања у друштвене токове.

Омладински рад представља активности које се реализују у сарадњи са младима и за младе са циљем њиховог осамостаљивања и преласка у одрасло доба, учења, личног и друштвеног развоја, у складу са њиховим потребама и могућностима, а заснивају се на методама неформалног образовања.

Јавни интерес у области омладинске политике представља: креирање и унапређење омладинске политике; успостављање институционалног оквира за спровођење омладинске политике; стварање и унапређење услова за рад омладинских сервиса; подстицање проактивног учешћа младих у креирању и спровођењу омладинске политике на државном и локалном нивоу; едукацију младих о механизмима њиховог укључивања у активне мјере запошљавања; подстицање укључивања младих у креирање

¹ Више о овоме у Стратегији за младе Црне Горе 2023-2027
<https://www.gov.me/dokumenta/44a0874f-5e59-406b-8551-b06cd305646e>

културних садржаја; подстицање мобилности младих; подстицање укључивања младих у неформално образовање; промоција здравих стилова живота и волонтеризма код младих; подстицање других области од значаја за развој младих.

Омладинска политика заснива се на начелима једнакости, волонтеризма, солидарности, активног учешћа и информисаности младих. Сви млади су једнаки у остваривању права, без обзира на: узраст, физичку способност, физички изглед, здравствено стање, инвалидитет, националну, расну, етничку или вјерску припадност, пол, језик, политичко опредјељење, друштвено поријекло и имовинско стање, сексуалну оријентацију, родни идентитет и друго лично својство. Млади доприносе изградњи и његовању друштвених вриједности и развоју друштва путем различитих облика волонтерских активности, изражавају међугенерациску солидарност и раде на стварању услова за једнако учешће у свим аспектима друштвеног живота младих, млади активно учествују у процесу креирања и спровођења омладинске политике кроз координацију и развијање међусекторских партнерстава, сарадњу са младима и субјектима који планирају и спроводе омладинску политику.

СТРАТЕГИЈА ЗА МЛАДЕ 2023-2027

Стратегија за младе је креирана на основу следећих начела:

- Заснована на правима - ова Стратегија препознаје људска права и права младих као полазну основу за мјере и активности.
- Млади као ресурс - виђење младих људи као активних чинилаца позитивних промјена у друштву, које треба подржати, а не као проблем који треба ријешити.
- Заснована на знањима и доказима - кроз креирање базе знања о младима, која је мапирала потребе младих људи, те укључила резултате доступних истраживања и статистика, као и податке о праксама у сектору.
- Холистичка - препознаје међуресорну и међусекторску сарадњу као предуслов за стварање подстицајног окружења за младе, у којем могу развијати своја знања, вјештине и вриједности.
- Инклузивна - ова Стратегија види младе као категорију становништва у оквиру које постоје различите групе младих, које кроз координисане напоре институција остварују равноправан приступ и могућности да једнако уживају своја права, те остварују своје аспирације.

- Партиципативна - кроз различите елементе развоја ове Стратегије, млади, који су уједно и крајњи корисници и кориснице и циљна група ове Стратегије, су били укључени у њен развој.
- Организован одговор на потребе младих - ова Стратегија истиче важност вертикалне и хоризонталне сарадње, на свим нивоима, са циљем креирања система који ће подржавати младе да остваре свој потенцијал.
- Конкретна - политика која предвиђа јасне мјере, активности, надлежности, механизме за праћење и евалуацију, буџет и одговорност за спровођење.

На основу идентификованог кључног проблема, његових узрока и посљедица, идентификованим и приоритизованим изазовима, Стратегијом за младе Црне Горе 2023-2027 су дефинисани стратешки циљ, визија и четири оперативна циља које ће пратити и Локални акциони план за младе Општине Никшић за 2024. годину.

Стратешки циљ

Изградњом одрживог међуресорног система подршке младима створити могућности за развој њихових пуних капацитета и активан допринос развоју друштва.

Визија

Млади су препознати као значајан ресурс и фактор нашег друштва чији је глас уважен, допринос цијењен и иницијативе подржане. Млади су креатори/ке друштвеног амбијента у којем остварују своја права и пуне потенцијале.

Оперативни циљеви

1. Развој одрживог, квалитетног и инклузивног система сервиса и програма за подршку младима при транзицији у одрасло доба;
2. Стварање услова да млади буду активни грађани и активне грађанке, укључени/е у креирање и спровођење јавних политика;
3. Остваривање међуресорног доприноса побољшању свеукупног положаја младих;
4. Унапређење механизма за ефикасно креирање, спровођење, мониторинг и евалуацију омладинске политике.

Кроз дјеловање у четири наведене тематске области и путем развијених мјера и активности, директно ће се допринијети остваривању постављених циљева. Локалним акционим планом дефинисано је укупно 13 мјера и планирано 44 активности.

Преглед резултата претходног локалног акционог плана за младе

Дописом Управе за спорт и младе од 19. априла 2022. године, а по основу достављеног Извјештаја о реализацији Локалног акционог плана за младе у општини Никшић за период 2020-2021. године надлежном министарству, констатовано је да је проценат реализације свих предвиђених активности 94,1%. Наиме, од 51 активности колико је било планирано претходним ЈАПМ реализовано и дјелимично реализовано је 48 активности. Такође, због помјерања рокова за израду планова настављено је са имплементацијом ЈАПМ за 2020-2021 и током 2022. године.

Поред редовних активности свих локалних институција које се баве младима, истичу се бројни пројекти, иницијативе и активности образовних установа и невладиних организација које су у огромном степену допринијеле успјешној реализацији ЈАПМ током претходних година.

Секретаријат за културу спорт, младе и социјално старање је, прије свега кроз функционисање Канцеларије за младе и Канцеларије за превенцију болести зависности, спроводио бројне активности. Међу најзначајнијим пројектима истичу се: Програм подстицања запошљавања високошколаца, Никшић је моја адреса (једна од циљних група били су млади брачни парови), Кренимо заједно, Бесплатно психолошко савјетовалиште за младе, подршка у учењу енглеског језика, затим учешће у пројекту Европска омладинска картица (EYCA), Програмима RELOAD и ROMACTED и сл. Такође, подржан је већи број иницијатива које су усклађене са циљевима и мјерама дефинисаним планом па се сарадња са младима, школским парламентима и клубовима, факултетима, омладинским организацијама и бројним актерима омладинске политике додатно ојачала и створен је основ за даљу комуникацију и заједнички рад на унапређењу локалне омладинске политике. Посебно треба поменути подршку смотри извиђача, предавања и радионице на теме социо-емоционалних компетенција, ликовни хепенинг, креативне радионице, оријентиринг и хајкинг, умрежавање ученика средњих школа, кампови, изложбе, активности омладинског културног центра, промоција младих талената, ...

2. АНАЛИЗА СТАЊА

RELOAD Програм

За потребе израде текста Нацрта локалног акционог плана за младе за 2024.годину коришћена је анализа односно истраживање² које је спроведено у склопу RELOAD Програма које у Црној Гори имплементира УНДП, а финансира Европска унија.

Демографски подаци:

Општина Никшић налази се у централном региону и друга је по величини општина у Црној Гори са близу 68 172 становника од којих су 21%, односно 15 249 младе особе од 15 до 30 година. Приближан однос између младих људи по полу износи 50.7% мушкараца и 49.3% жена.

Истраживање путем *интервјуа и фокус група* које је обухватило младе, институције и невладине организације је показало да су најзначајнији проблеми младих у Никшићу сљедећи:

- Незапосленост и неусклађеност образовног система и потреба тржишта рада, као и пасиван однос младих према тражењу посла;
- Млади нису довољно укључени у процес доношења одлука;
- Младима недостаје медијске писмености;
- Млади слободно вријеме не проводе квалитетно;
- „Традиционалне“ радионице не дају очекиване резултате;
- Пораст зависности од компјутерских игара друштвених мрежа и игара на срећу;
- Неједнакост и дискриминација као вишедимензионалан проблем међу младима;
- Не постоје програми запошљавања који посебно таргетирају младе људе;
- Неинформисаност младих о законодавном и стратешком оквиру који се односи на њих;
- Културни садржаји нису прилагођени потребама младих.

² <https://www.undp.org/cnr/montenegro/publications/istrazivanje-potreba-mladih-i-procjena-lokalnih-omladinskih-politika-u-15-crnogorskih-opstina>

Налази квантитативног истраживања:

У Никшићу је квантитативним истраживањем обухваћено 359 младих особа, од чега је њих 51.8% мушког, а 48.2% женског пола. Према старосној структури њих 33.7% је било између 15 и 19, 31.6% између 20 и 24, и 34.7% између 25 и 30 година старости. Према нивоу образовања највећи број испитаника је имао стечено средње образовање, њих 68% (остали: 6.1% - основно образовање, 10% - непотпуно средње образовање, 4.4% - вишу стручну спрему, 4.7% - високо образовање, 6.8% - још увијек похађа одређени образовни програм). Међу испитаницима њих 76.1% живи у градском, а 23.9% у сеоском подручју. Штавише, 75.9% њих још увијек живи са родитељима (остали: 0.6% – изнајмљује свој смјештај, 1.8% – изнајмљује смјештај са цимером, 7.1% – има свој смјештај, и 14.6% – нешто друго).

Млади у овој општини, на скали од 1 до 10, оцјењују са 5.9 своје задовољство животом у Црној Гори. Они који су дали оцјену 5 или нижу, као три најзначајнија разлога истичу свеукупни квалитет живота (64.3%), могућности за запослење (37.5%) и квалитет образовања који им се нуди (9.5%). Ипак, највећи дио младих не жели или није ни размишљао о одласку из свог града (58.2% – не, 31.4% – не зна или одбија да одговори, а 10.4% – да). Готово је идентичан проценат одговора и на питање о напуштању Црне Горе – 9.4% жели да напусти, 56.4% не жели, и 34.2% младих не зна или одбија да одговори на ово питање. Међу младима који желе да напусте Никшић, као главни разлози се истичу лоши услови живота, недовољно могућности за напредовање младих људи и незадовољство положајем младих. Готово трећина младих у Никшићу (28%) стиче образовање у другој општини, од којих њих половина путује од куће – 54.7%, а 36% живи у дому у другом граду (остатак живи код рођака, изнајмљује или посјеђује приватни смјештај). Међу младима који се још школују мали је проценат оних који су паралелно и радно ангажовани (6.4%), а трећина младих је радила на сезонским пословима (32.9%).

Када су у питању преференције поводом проналаска запослења, највећи број младих тражи запослење у државној управи или институцији, а скоро и да нема младе особе која размишља о Start Up-у или невладиној организацији. Готово половина младих испитаника у Никшићу (46%) ради на послу који не одговара или области њиховог школовања/студирања или нивоу стечених квалификација. За највећи број младих, процес транзиције из образовања ка запослењу је трајао дуже од године (35.5%), а у овом проценту значајно је већи број младих жена него мушкараца (пропорционално 51.9% и

23.8%). Проблем дугорочне незапослености младих добро је илустрован налазом да је готово трећина младих регистрована на ЗЗЗЦГ-е више од пет година. Млади у Никшићу не размишљају о покретању сопственог бизниса (80%). А као главни разлози за то се истичу недостатак храбрости (35.7%), самоувјерености (21.3%) и стручности (12.7%). Такође, млади лоше оцјењују подршку околине и правну и институционалну помоћ која им је на располагању при оснивању бизниса (4.88 и 4.97 од мах. 10). Такође, млади највећим дијелом нису укључени у програме и обуке неформалног образовања (89.3%).

На питање о постојању канцеларија за младе, локалног савјета за младе, омладинског клуба или центра, или НВО-а које се баве питањем младих, млади у више од 90% случајева одговарају да не знају. Млади у Никшићу ријетко или никада не проводе своје слободно вријеме бавећи се хобијем, или посјећујући спортске и културне догађаје. Наиме, према резултатима спроведеног упитника трећина испитаника никада не иде у биоскоп (28.2%), не чита књиге (32%) или присуствује спортским догађајима (33.2%). Осим тога, чак 78.9% њих никада не присуствује културним догађајима (музеј, галерија, позориште), а 42% никада не иде на свирке или концерте. Велики број испитаника никада није имао хоби (61.8%). Када је у питању учешће у активностима локалних НВО-а и омладинског клуба више од 90% испитаних младих никада није било дио ових активности. Млади за информисање и комуникацију највише користе паметне телефоне, а на телефону, у просјеку, између 4 и 7 сати дневно проведе чак 65.9% испитаника.

Већина младих сматра да они и млади људи у њиховом окружењу имају добре дигиталне и ИЦТ вјештине. Када су у питању нездраве навике присутна је конзумација алкохолних и дуванских производа.

Истраживање поводом обиљежавања Дана младих

Секретаријат за културу, спорт младе и социјално старање је поводом обиљежавања Дана младих августа 2022.године, у сарадњи са невладиним организацијама и младима из Никшића, спровео истраживање о потребама младих тако што су имали прилику да своје идеје и предлоге напишу и предају представницима општине путем „кутије за идеје“.

Активност је трајала пар дана, а преглед предлога и идеја у цјелости је представљена у табели.

<p>Здравље: Сензори за мјерење шећера за младе особе са дијабетесом Сервиси за ментално здравље младих Радионице за менталну подршку</p>	<p>Култура: Просторија у којој би се окупљали млади музички таленти Подршка младим ствараоцима који нису умјетници по струци, организовати што више активности кроз које би могли да се изразе Фестивал позоришта за младе Више концерата</p>	<p>Социјална заштита: Активнији рад на друштвеној и социјалној инклузији Помоћ при рјешавању стамбених питања младих Више паркинг мјеста за особе са инвалидитетом у центру града Рјешавање проблема РЕ популације(образовање, просјачење, стипендије за факултете) Кутије за хуманитарну помоћ на јавним површинама Промоција волонтеризма Едукације о мањинским групама</p>
<p>Образовање: Бесплатно предшколско образовање за све Отварање умјетничких факултета Каријерно савјетовалиште Стипендије за одлазак у иностранство Систем образовања прилагодити тржишту рада</p>	<p>Слободно вријеме: Стални рингишпил Зоолошки врт у склопу парка Клуб друштвених игара Проширити туристичку понуду Никшића Бесплатан интернет за цијели град Омладински центар Простор за escape room Сајт за младе гдје ће се налазити све информације Стални камп на језеру Крупац</p>	<p>Спорт: Картинг центар Бесплатна школа пливања дјечи из РЕ популације Трамболина у парку Бицикличка стаза Атлетска стаза Бесплатни спортски терени Куглана Spikeball team Терен за мини голф Chase tag арена Вјештачка стијена за пењање Teqball арена Стрељана Скејт парк Airsoft на затвореном и отвореном простору за тимове</p>
<p>Запошљавање: Подршка предузетништву и развоју иновативних бизниса Start up програми за младе предузетнике Развијати агрономију и пољопривреду Омогућити одрађивање приправничког ван земље - љетња пракса Part-time послови за средњошколце и студенте током школске године</p>	<p>Заштита животне средине: Канте за отпад на јавним површинама Санација Мисловог дола Едукација о заштити животне средине Апарат за рециклажу (када се рециклира флаша добије се храна за псе луталице) Велики рециклажни центар Азил за псе луталице</p>	<p>Партиципација: Редовне консултације о реализацији ЛАПМ Већа заступљеност младих у органима одлучивања Школа развоја критичке мисли</p> <p>Остало: Да млади не одлазе из града већ долазе у град</p>

3. ФИНАНСИЈСКИ ОКВИР

Средства за реализацију активности предвиђених ЈАПМ-ом планирана су Буџетом Општине Никшић за 2024. годину у укупном износу од 180.000,00€.

На ставци Трансфери за унапређење положаја младих планирана су средства за реализацију активности из Локалног акционог плана за младе у износу од 40.000,00€. Средства за стипендирање студената планирана су у износу од 140.000,00€ на ставци Остали трансфери појединцима.

Поједине активности ће бити финансиране од стране институција (ЗЗЗЦГ), док ће се неке од активности финансирати од стране донатора (пројекат ГОРА, пројекти ИПЦ Технополис и др).

4. АКЦИОНИ ПЛАН

Оперативни циљ 1: Развој одрживог и квалитетног система сервиса и програма за подршку младима при транзицији у одрасло доба						
Оперативни циљ (на локалном нивоу): Развој одрживог и квалитетног система сервиса и програма за подршку младима при транзицији у одрасло доба						
Мјера 1.1 Креирати и реализовати програмске садржаје у циљу подршке образовању						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
1.1.1.	Пружање подршке у учењу	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање	Током школске године	Пружена подршка дјечи и младима из социјално угрожених породица у учењу Минимум 30 ученика присуствовало часовима	3.500,00€	Буџет Општине
Мјера 1.2 Успоставити функционални систем информисања младих и јачати компетенције младих за коришћење доступних информација						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
1.2.1.	Спровођење обука за јачање капацитета младих за информацијску писменост	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери:	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено минимум 30 младих	400,00€	Буџет Општине Донатори

		Образовне установе НВО		(30% учешће жена)		
1.2.2.	Спровођење обука за јачање капацитета младих за медијску писменост	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: Образовне установе НВО	II/ IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено минимум 30 младих (30% учешће жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
Мјера 1.3						
Развити програме мобилности младих унутар и ван Црне Горе						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
1.3.1.	Учешће у Европској картици Пројекту омладинска	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање и НВО Центар за омладинску едукацију	Континуирано током 2024. године	Број издатих ЕУСА картица на годишњем нивоу	4.000,00€	Буџет Општине
Оперативни циљ 2: Стварање услова да млади буду активни грађани и грађанке, укључени у креирање и спровођење јавних политика						
Оперативни циљ (на локалном нивоу): Стварање услова да млади буду активни грађани и грађанке, укључени у креирање и спровођење јавних политика						
Мјера 2.1.						
Креирати одрживе механизме за подршку иницијативама младих, неформалним групама младих и организацијама младих						

	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
2.1.1.	Формирање мреже НВО и омладинских организација на локалном нивоу	НВО Партнери: Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање	II квартал 2024.	Формирана мрежа	Нијесу потребна средства	/
2.1.2.	Реализовање подршке иницијативама младих и неформалним групама младих	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВООбразовне установе	III/IV квартал 2024.	Подржане минимум 2 иницијативе младих	2.000,00€	Буџет Општине Никшић
Мјера 2.2 .						
Креирати нове и унаприједити постојеће механизме учешћа младих, са посебним фокусом на подстицање учешћа младих жена и маргинализованих група						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
2.2.1.	Организовање догађаја „Млади у Скупштини општине“	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање и Скупштина општине Никшић Партнери: НВО	IV квартал 2024.	Одржан минимум један догађај (30% учешће жена)	Нијесу потребна средства	/

		Образовне установе				
2.2.2.	Реализовање едукативних активности које развијају компетенције за демократску културу и људска права	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО Образовне установе Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено минимум 30 младих (30% учешће жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
Мјера 2.3.						
Ојчати капацитете и развити културу учешћа младих у развоју заједнице, демократском животу и доношењу одлука						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
2.3.1.	Одржавање радионице на тему „Млади и институције”	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: Локалне институције	II квартал 2024.	Минимум један догађај Обухваћено минимум 30 младих	Нијесу потребна средства	/
2.3.2.	Снимање и емитовање телевизијске емисије посвећене искључиво младима и успјесима младих -“Уздуж и попријеко”	РТВНК НВО Образовне институције Локална управа	Током 2024. године	Снимљене и емитоване епизоде о младима, успјесима младих и успјесима омладинских организација и организација за младе	1.000,00€	Буџет Општине Донатори
Мјера 2.4.						
Унаприједити услове за развој волонтеризма и активизма						

	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
2.4.1.	Спровођење акције окренуте ка заједници у циљу развоја волонтеризма и солидарности	НВО Образовне установе Локалне институције Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање	II/IV квартал 2024.	Одржан минимум 1 догађај Обухваћено минимум 30 младих (30% жена)	1.000,00€	Буџет Општине Донатори
2.4.2.	Мотивисање младих за волонтеризам кроз примјере добрих пракси и едукације	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО Локалне институције Образовне установе	III/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено минимум 30 младих(30% жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
2.4.3.	Одржавање едукативне радионице о активизму младих	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО Образовне установе Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено минимум 30 младих(30% жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
Оперативни циљ 3: Остваривање међуресорног доприноса побољшању свеукупног положаја младих						
Оперативни циљ (на локалном нивоу): Остваривање међуресорног доприноса побољшању свеукупног положаја младих						

Мјера 3.1. Спровођење активности за унапређење прилика за развој и остваривање пуних потенцијала младих						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
3.1.1.	Повећање нивоа информисаности младих о приликама за запошљавање	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: Образовне установе ЗЗЗЦГ - ПЈ Никшић	II-III квартал 2024.	Организован одлазак младих на сајмове запошљавања	1.000,00€	Буџет Општине Донатори
3.1.2.	Одржавање радионица за стицање додатних знања и вјештина за бољу конкурентност на тржишту рада -израда CV и мотивационог писма	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО Образовне установе Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено 30 младих (30% жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
3.1.3.	Организовање програма менторства за младе предузетнике	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО Образовне институције	II-IV квартал 2024.	5 корисника програма (30% жена)	500,00€	Буџет Општине Донатори
3.1.4.	Одржавање радионица за стицање додатних знања и вјештина из области роботике и кодирања, ЗД	ИПЦ Технополис	II – IV квартал 2024.	Минимум 8 обука Минимум 80 учесника	10.000,00 €	Национални донатор

	моделовања и штампе, графичког дизајна, дигиталног маркетинга и финансије за нефинансијере					
3.1.5.	Уступање простора за развијање предузетничких идеја и покретање бизниса – цоворкинг простор ЦОДЕ Хуб Никшић	ИПЦ Технополис	I – IV квартал 2024.	30 корисника coworking простора	Н/А	Н/А
3.1.6.	Спровођење разних формата догађаја за младе (хакатон, Cross Border Coworking Conference, Meetup-ovi (5), Дани науке и иновација, Демо дан пројекта RISE, Montenegro pitching competition)	ИПЦ Технополис	I – IV квартал 2024.	Минимум 10 догађаја Минимум 50 учесника	62.260,00€	Међународни донатор, ИПЦ Технополис и национални донатор, Општина Никшић
3.1.7.	Реализација програма стицања додатних знања и вјештина (кључне вјештине и стручне квалификације) у циљу повећања конкурентности на тржишту рада	ЗЗЗЦГ Партнери: Лиценцирани организатори образовања	II –IV квартал 2024.	Минимум 15 младих похађало неки од програма за стицање кључних вјештина и стручних квалификација.	5.000,00€	Буџет ЗЗЗЦГ
3.1.8.	Реализација програма за стицање искуства у циљу повећања запошљивости	ЗЗЗЦГ Партнери: Пословдаци НВО	II - IV квартал 2024.	Минимум 15 младих укључено у неки од програма за стицање искуства	35.000,00€	Буџет ЗЗЗЦГ

3.1.9.	Додјелјивање стипендије добитницима дипломе „Луча”	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање	Континуирано	Број младих добитника стипендије	140.000,00€	Буџет Општине
Мјера 3.2.						
Спровођење активности за повећање инклузије и отпорности младих						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
3.2.1.	Одржавање радионица о превенцији просјачења, трговине људима и уговорених дјечијих бракова кроз оснаживање младих на реакцију и препознавање ових појава код припадника РЕ популације	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: НВО Образовне институције ОБ Никшић Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 4 радионице Обухваћено 40 младих (30% жена)	800,00€	Буџет Општине Донатори
3.2.2.	Спровођење едукативних активности у циљу превенције насиља и неприлагођеног понашања	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: НВО Образовне институције ОБ Никшић Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено 30 младих (30% жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори

3.2.3.	Одржавање радионица о родној равноправности	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: НВО Образовне институције Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено 30 младих (30% жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
3.2.4.	Спровођење едукативних радионица на тему техника отпора код младих	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: Образовне институције Локалне институције	Током школске године	Одржано минимум 5 радионица Обухваћено 75 младих (30% жена)	Нијесу потребна средства	/
3.2.5.	Организација промотивних, савјетодавних и едукативних активности о правима и дискриминацији младих са инвалидитетом	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО Образовне институције Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 4 радионице Обухваћено 40 младих (30% жена)	800,00€	Буџет Општине Донатори

Мјера 3.3.

Спровођење активности за унапређење здравља и добробити младих

Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
-----------	--------------------	---	------------	----------------------	-------------------

3.3.1.	Континуирано пружање психолошке подршке младима	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање	Континуирано током 2024.	Број сервиса пружених путем бесплатног психолошког савјетовалишта	9.000,00€	Буџет Општине
3.3.2.	Реализација програма за развој социо-емоционалних вјештина (радионице за вршњачке едукаторе и радионице које реализују вршњачки едукатори)	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: НВО Образовне институције Локалне институције	III/IV квартал 2024.	Одржане минимум 4 радионице за едукаторе Обухваћено минимум 10 едукатора Едукатори спровели минимум 2 вршњачке едукације	600,00€	Буџет Општине Донатори
3.3.3.	Спровођење едукација о превенцији болести зависности и штампање информатора/флајера	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: Образовне институције Дом здравља СБ Никшић	Током школске године	Одржано минимум 10 радионица Обухваћено 200 младих (30% жена) Креиран и дистрибуиран материјал Минимум 500 флајера	500,00€	Буџет Општине
3.3.4.	Одржавање радионица на тему социјализације дјете и јачање социо-емоционалних вјештина	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: Образовне институције	Током школске године	Одржане минимум 5 радионица Обухваћено 75 младих (30% жена)	Нијесу потребна средства	/

3.3.5.	Пружање савјетодавне подршке младима који користе ПАС и њиховим породицама	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање	Континуирано	Пружена подршка минимум 20 младих	Нијесу потребна средства	/
3.3.6.	Контакт са младима који користе ПАС кроз подјелу тестова на присуство ПАС	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање	Континуирано	Број тестова	400,00€	Буџет Општине
3.3.7.	Спровођење едукација о репродуктивном здрављу и превенцији полно преносивих болести	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: НВО Образовне институције Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено 30 младих (30% жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
3.3.8.	Спровођење активности из области екологије	Секретаријат за културу, спорт, младе И социјално старање Партнери: НВО Образовне институције Локалне институције	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено минимум 20 младих Реализоване минимум 2 акције	800,00€	Буџет Општине Донатори
3.3.9.	Подизање нивоа свијести младих људи из руралних подручја у вези са значајем климатских промјена кроз пројекат ГОРА	Пројекат ГОРА Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде	II/IV квартал 2024.	Информисано минимум 20 младих из руралних подручја	/	/

3.3.10	Спровођење едукативних активности о саобраћају	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО Образовне институције ОБ Никшић	II/IV квартал 2024.	Одржане минимум 2 радионице Обухваћено 30 младих (30% жена)	400,00€	Буџет Општине Донатори
3.3.11.	Пружање подршке активностима које имају за циљ промоцију здравих стилова живота и спорта и рекреације код младих	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: Образовне институције Локалне институције НВО Спортске организације	Континуирано током 2024.	Подржано минимум 3 активности/пројекта Обухваћено минимум 30 младих	4.000,00	Буџет Општине Донатори
Мјера 3.4.						
Спровођење активности за квалитетно провођење слободног времена и развој креативности младих						
	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
3.4.1.	Креирање амбијента за стваралаштво младих	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: НВО	Континуирано током 2024.	Подржано минимум 3 активности које имају за циљ афирмацију младих умјетника	2.000,00€	Буџет Општине Донатори

		Образовне институције Локалне институције				
3.4.2.	Ојачавање сарадње/умрежавање међу школским клубовима кроз организацију наградног ликовног конкурса и изложбе за младе	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: Образовне институције Локалне институције НВО	II/IV квартал 2024.	Организован конкурс и одржана изложба Обухваћено минимум 15 младих умјетника	800,00€	Буџет Општине Донатори
3.4.3.	Пружање подршке активностима у циљу квалитетног провођења времена – кампови, такмичења, едукативне активности, квизови, фестивали, излети и др.	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање Партнери: Образовне институције Локалне институције НВО	Континуирано током 2024.	Подржано минимум 3 активности/пројекта Обухваћено минимум 30 младих	5.000,00	Буџет Општине Донатори

Оперативни циљ 4: Унапређење механизма за ефикасно креирање, спровођење, мониторинг и евалуацију омладинске политике

Оперативни циљ (на локалном нивоу): Унапређење механизма за ефикасно креирање, спровођење, мониторинг и евалуацију омладинске политике

Мјера 4.1.

Утврдити јасне механизме планирања и имплементације омладинске политике

	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
--	-----------	--------------------	---	------------	----------------------	-------------------

4.1.1.	Израда Локалног акционог плана за 2025. годину	Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање	III/IV квартал 2024.	Креиран Нацрт локалног акционог плана за младе	Нијесу потребна средства	/
--------	--	---	----------------------	--	--------------------------	---

Мјера 4.2.

Развити свеобухватан и ефикасан механизам међуресорне сарадње за прикупљање података о положају младих и креирање и спровођење омладинске политике

	Активност	Носиоци активности	Почетак реализације/Завршетак реализације	Индикатори	Финансијска процјена	Извор финансирања
4.2.1.	Именовање контакт особа за младе у циљу формирања међусекторског тима на општинском нивоу задуженог за спровођење омладинске политике	Секретаријат за културу спорт, младе и социјално старање Образовне институције Центар за социјални рад Дом здравља ЦБ никшић Невладине организације	II квартал 2024.	Формирано међусекторско тијело Минимум 3 састанка током 2024. године	Нијесу потребна средства	/
4.2.2.	Спровођење годишњег истраживања о младима и њиховим потребама у циљу израде новог акционог плана	Секретаријат за културу спорт, младе и социјално старање	II/III квартал 2024.	Минимум 200 младих укључено у истраживање	Нијесу потребна средства	/

5. МОНИТОРИНГ И ЕВАЛУАЦИЈА

У имплементацији активности планираних Локалним акционим планом за младе учествоваће све релевантне институције и организације. У зависности од области и теме укључиће се локална управа, образовне институције, локалне институције и невладине организације. Главни актери у цијелом процесу биће млади Никшића.

Мониторинг реализације дефинисаних мјера и активности спроводиће орган надлежан за омладинску политику - Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање и то кроз дјеловање Канцеларије за младе. Мониторинг реализације плана вршиће се у сарадњи са актерима који спроводе активности са младима и према младима. Секретаријат ће пратити реализацију плана и успоставити структурирани дијалог у циљу унапређења мултисекторске сарадње са младима и свим актерима локалне омладинске политике, како би се побољшао положај младих и унаприједиле све компоненте политике према младима.

Сходно Закону о младима, до 15. фебруара 2025.године ће се креирати Извјештај о спровођењу активности из Локалног акционог плана за младе за 2024. годину и доставити Министарству спорта и младих. Извјештај ће садржати податке о свим спроведеним активностима и реализованим мјерама и циљевима, и то по основу достављених извјештаја од стране актера који су учествовали у имплементацији плана. Спровођење мјера пратиће се сходно дефинисаним конкретним активностима, а успјех ће се одређивати сходно дефинисаним индикаторима.

ОБРАЂИВАЧ

СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ, СПОРТ,
МЛАДЕ И СОЦИЈАЛНО СТАРАЊЕ

СЕКРЕТАР

Дејан Ивановић, с.р.

У консултацијама за израду текста Нацрта локалног акционог плана за младе за 2024. годину и иницирању и предлагању активности учествовали:

- Дејан Ивановић, секретар Секретаријата за културу, спорт, младе и социјално старање;
- мр Маја Радоичић, Канцеларија за младе - Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање;
- Љубица Абрамовић, Канцеларија за превенцију болести зависности - Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање;
- Кристина Васиљевић, Канцеларија за сарадњу са цивилним сектором, вјерским заједницама и заштиту људских и мањинских права- Секретаријат за културу, спорт, младе и социјално старање;
- Марица Огњеновић, ЈУ Гимназија „Стојан Церовић“;
- Мирко Перуновић, ЈУ Средња економско-угоститељска школа;
- Милица Костић, ЈУ Средња стручна школа;
- Марија Драганић, ЈУ Прва средња стручна школа;
- Бојана Сарих, Филолошки факултет;
- Јелена Попивода, ИПЦ Технополис;
- Јелена Аграмовић, ЈУ Центар за социјални рад за општине Никшић, Плужине и Шавник;
- Наташа Радуловић, ЗЗЦГ – ПЈ Никшић;
- Веселин Ђуровић, СБ Никшић;
- Драгана Таласан, Омладински сервис Никшић, Министарство спорта и младих;
- Бојана Перуновић, Експертиња за побољшање положаја жена и младих у руралним подручјима, РЦТП пројекат, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде,
- Милош Перовић, НВО Алфа центар;
- Благоје Штурановић, НВО Мозаик;
- Нарди Ахметовић, НВО Центар за афирмацију РЕ популације;
- Дарко Жугић, НВО Бизнис центар;
- Исидора Сарих, НВО Тибор;
- Ана Миловић Јасиковац, НВО Оптимисти;
- Душко Марковић, НВО Медиа тим,
- Јелена Милић, НВО Дефендологија,
- Вања Драганић НВО Освит.